

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania K. Ś.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Szczecinie
o wypłatę emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 lutego 2024 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z dnia 31 maja 2023 r., sygn. akt III AUa 673/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od odwołującego się na rzecz organu rentowego
tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego kwotę 240 zł
(dwieście czterdzieści) z ustawowymi odsetkami za czas po
upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia
do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 31 maja 2023 r. oddalił
apelację ubezpieczonego K. Ś. od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia
15 lipca 2022 r., oddalającego odwołanie ubezpieczonego od decyzji Zakładu
Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Szczecinie z dnia 13 października 2021 r.,
przyznającej mu emeryturę z powszechnego systemu ubezpieczeń w wysokości

2.084,62 zł od dnia 1 sierpnia 2021 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek i jednocześnie zawieszającej wypłatę tego świadczenia z uwagi na pobieranie przez ubezpieczonego emerytury z MSWiA.

W ocenie Sądu Apelacyjnego do ubezpieczonego, który na podstawie decyzji z dnia 5 lutego 2003 r. nabył prawo do emerytury policyjnej, a także na podstawie zaskarżonej decyzji z dnia 13 października 2021 r. do emerytury z systemu powszechnego z tytułu osiągnięcia powszechnie obowiązującego wieku emerytalnego (na podstawie okresów „cywilnego” zatrudnienia) zastosowanie ma art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2023 r., poz. 1251 ze zm., dalej jako ustawa emerytalna), który statuuje zasadę prawa do pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w tej ustawie, jak również w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, m.in. innymi żołnierzami zawodowymi i funkcjonariuszami mundurowymi. Skoro ubezpieczony, będący obecnie emerytem mundurowym, został przyjęty do służby przed dniem 1 stycznia 1999 r., to jego emerytura nie została obliczona według reguł określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 586 ze zm., dalej jako ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy) lub w art. 15a, art. 15d lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1280, dalej ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy). Ubezpieczonego nie dotyczy więc ustanowiony w art. 95 ust 2 ustawy emerytalnej wyjątek od zasady pobierania jednego świadczenia wyrażonej w art. 95 ust. 1 tej ustawy. Ponadto zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21 (LEX nr 3274620), ubezpieczonemu, który

pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez niego (art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy). Według powołanej uchwały regulacja z art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej nie narusza określonych w Karcie Praw Podstawowych UE zasad równości wobec prawa i niedyskryminacji, w szczególności ze względu na wiek i ze względu na pełnienie służby mundurowej.

Wyrok ten ubezpieczony zaskarżył w całości skargą kasacyjną, wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania kasacyjnego albo o uchylenie zaskarżonego wyroku i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy przez uwzględnienie jego żądania o wypłatę przyznanej mu emerytury z systemu powszechnego (poczynając od dnia 1 sierpnia 2021 r. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie) obok otrzymywanej obecnie emerytury z MSWiA, a także o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych albo według spisu kosztów oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, za postępowanie kasacyjne i za obie instancje.

Skargę kasacyjną oparto na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego, a mianowicie: 1) art. 95 ust. 1 w związku z art. 96 w związku z art. 2 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy oraz w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy: a) przez błędną wykładnię i przyjęcie, że wynikające z tych przepisów prawo do uwzględnienia w emeryturze składek opłacanych z tytułu pracy w cywilu nie ma zastosowania do skarżącego, czyli do żołnierzy przyjętych do służby przed dniem 1 stycznia 1999 r. oraz b) w części w jakiej nie obejmują osób przyjętych do służby mundurowej przed dniem 1 stycznia 1999 r., podczas gdy Sąd winien był stwierdzić niekonstytucyjność tego wyłączenia i zastosować wynikającą z nich zasadę także do skarżącego; 2) art. 32 ust. 1 i art. 67 ust. 1 w związku z art. 2

Konstytucji RP w związku z art. 95 ust. 1 w związku z art. 96 i w związku z art. 2 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy, przez błędną wykładnię i przyjęcie, że brak uwzględnienia w świadczeniu emerytalnym skarżącego, jako osoby przyjętej do służby mundurowej przed dniem 1 stycznia 1999 r., w jakimkolwiek zakresie składek emerytalnych opłacanych przez 18 lat do ZUS z tytułu pracy w cywilu, nie stanowi naruszenia zasad sprawiedliwości społecznej, równości społecznej i wzajemności; 3) art. 1, art. 15, art. 20, art. 21, art. 34 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, przez ich niezastosowanie przy wykładni art. 95 ust. 1 w związku z art. 96 w związku z art. 2 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, które doprowadziło Sąd Apelacyjny do błędnego stanowiska, że: a) odmowa uwzględnienia w świadczeniu na wypadek śmierci składek emerytalnych płaconych do ZUS przez 18 lat z tytułu pracy w cywilu z uwagi na przyjęcie do służby mundurowej przed dniem 1 stycznia 1999 r., czyli z uwagi na wiek, nie stanowi naruszenia zasad: równości wobec prawa, sprawiedliwości społecznej, niedyskryminacji ze względu na wiek i na rodzaj wykonywanego zawodu, równości społecznej względem świadczeń emerytalnych, wzajemności i nie narusza godności skarżącego, podczas gdy z naruszeniem tych wszystkich zasad mamy wprost do czynienia, b) odmowa wypłaty emerytury z ZUS (obok emerytury mundurowej) na rzecz skarżącego, który opłacał składki emerytalne do ZUS przez 18 lat z tytułu pracy w cywilu z uwagi na wcześniejsze pełnienie służby mundurowej (wojskowej i policyjnej), czyli z uwagi na rodzaj wykonywanej wcześniej pracy (zawodu), kiedy jednocześnie nie miał on prawa do nieopłacania tych składek emerytalnych, nie stanowi naruszenia zasad: równości wobec prawa, sprawiedliwości społecznej, niedyskryminacji ze względu na wykonywany zawód, równości społecznej względem świadczeń emerytalnych, wzajemności, ochrony praw nabytych i nie narusza godności skarżącego; 4) art. 8 ust. 2, art. 175 ust. 1, art. 139 w związku z art. 178 ust. 1 Konstytucji RP, przez ich niezastosowanie, a tym samym pominięcie zbadania i ustalenia, że art. 95 ust. 1 w związku z art. 96 i art. 2 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym

funkcjonariuszy, w części w jakiej nie ma zastosowania do osób przyjętych do służby mundurowej przed dniem 1 stycznia 1999 r., powinien być uznany za sprzeczny z Konstytucją RP, w szczególności z jej: art. 32 ust. 1, art. 2 w związku z art. 67 ust. 1 i wywodzoną z nich zasadą sprawiedliwości społecznej, a także z art. 2 ust. 2 w związku z art. 67 ust. 1 i wywodzoną z nich zasadą ochrony praw nabytych, a tym samym pominięcie zasady bezpośredniego stosowania Konstytucji RP, mówiącej o uprawnieniu, a zarazem obowiązku sądu powszechnego oceny zgodności ustawy z Konstytucją i w razie stwierdzenia niekonstytucyjności przepisów ustawy, mającego prawo do odmowy stosowania przepisów sprzecznych z Konstytucją, bez obowiązku zwracania się z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, które sprowadzają się do następujących pytań:

1) czy prawidłowa jest taka wykładnia art. 95 ust. 1 w związku z art. 96 i art. 2 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy i w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, która *de facto* prowadzi do odmowy wypłacenia skarżącemu, przyjętemu do służby przed dniem 1 stycznia 1999 r., świadczenia emerytalnego z ZUS, mimo terminowego i należnego wpłacania składek na ubezpieczenie emerytalne do ZUS w związku z pracą w cywilu wykonywaną przez przeszło 18 lat, gdzie skarżący nie miał prawa odmowy opłacania tych składek, a tym samym prowadząca do jego dyskryminacji ze względu na wiek i rodzaj wcześniej wykonywanej pracy, skutkiem czego mimo należytego wypełnienia obowiązków odmawia się mu wypłaty świadczenia emerytalnego obok emerytury wojskowej oraz czy odmowa wypłaty świadczenia emerytalnego z ZUS jest w takiej sytuacji sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, narusza zasadę równości wobec prawa, godność wieloletniego pracownika (ograniczając jego środki do życia w okresie wieku emerytalnego) oraz zasadę wzajemności i ochrony praw nabytych?

2) czy prawo wypłaty emerytury z ZUS obok emerytury mundurowej, wynikające z art. 95 ust. 1 w związku z art. 96 i art. 2 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy i w związku z

art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy należy stosować także do osób przyjętych do służby wojskowej przed dniem 1 stycznia 1999 r.?

W skardze kasacyjnej zawarto także wniosek o zadanie pytania prejudycjalnego do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wskazując na art. 267 akapit 3 TFUE i na istotne wątpliwości co do rzeczywistej treści art. 3 ust. 1d, art. 5 i art. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. (Dz.Urz. UE. L Nr 166, dalej jako rozporządzenie nr 883/2004) w związku z art. 1, art. 15, art. 20, art. 21 ust. 1 oraz art. 34 ust. 1 i 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od skarżącego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest uzasadniony. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący odwołał się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158;

z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Oznacza to, że twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Skarżący nie zdołał wykazać występowania tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ w orzecznictwie szeroko zostały już wyjaśnione powody, dla których nie można zaakceptować stanowiska prezentowanego w obu przedstawionych w skardze zagadnieniach prawnych, tj. że mimo rozpoczęcia służby przed dniem 1 stycznia 1999 r. skarżący powinienem otrzymywać obok emerytury mundurowej także emeryturę z powszechnego systemu ubezpieczeń (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2023 r., II USKP 113/22, LEX nr 3616767; z dnia 24 sierpnia 2023 r., III USKP 35/22, LEX nr 3597408; z dnia 12 lipca 2023 r., I USKP 3580375; z dnia 23 maja 2023 r., II USKP 35/22, LEX nr 3561951; z dnia 25 sierpnia 2023 r., III USKP 148/21, LEX nr 3483035; z dnia 9 marca 2022 r., I USKP 75/21, LEX nr 3334645).

Otóż w orzecznictwie konsekwentnie prezentowane było stanowisko, że zasada pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń (art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej) dotyczy również zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w tej ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy. Świadczeniobiorca, który pozostawał w

zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r., uprawniony do renty wojskowej i pobierający to świadczenie, nie może więc jednocześnie pobierać świadczenia powszechnego, mimo że spełnił warunki do jego nabycia i prawo to zostało mu przyznane (zob. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2010 r., II UZP 10/09, OSNP 2010 nr 17-18, poz. 215 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., II UK 223/13, LEX nr 1394110; z dnia 8 maja 2012 r., II UK 237/11, OSNP 2013 nr 7-8, poz. 91 oraz z dnia 24 maja 2012 r., II UK 261/11, LEX nr 1227967). Rozbieżność na tle wykładni art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej ujawniła się dopiero po wydaniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17 (OSNP 2019 nr 9, poz. 114), w którym przyjęto, że użyte w tym przepisie sformułowanie „emerytura (...) obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy” oznacza odwołanie się do zasad obliczenia emerytury wojskowej określonych w tych przepisach, a więc z uwzględnieniem wyłącznie służby wojskowej, co z kolei uzasadnia prawo do pobierania dwóch emerytur „wypracowanych” niezależnie od siebie. A zatem o wyjątku od zasady pobierania jednego świadczenia nie decyduje data przyjęcia do służby, ale brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu „cywilnego” stażu emerytalnego.

Tak zarysowana rozbieżność w wykładni art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej została jednak usunięta w cytowanej przez Sąd Apelacyjny uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21. W uchwale tej, powołując się na obowiązującą w polskim prawie zabezpieczenia społecznego zasadę prawa do jednego świadczenia z tytułu tego samego ryzyka ubezpieczeniowego, zwanej też zasadą niekumulacji świadczeń przysługujących na wypadek spełnienia się ryzyka „starości” w ramach różnych systemów, zarówno ubezpieczenia społecznego jaki i zaopatrzenia, Sąd Najwyższy orzekł, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez

niego (art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy). W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy odniósł się do kwestii temporalnych, które spowodowały, że doszło do zróżnicowania zasad obliczania emerytur wojskowych w zależności od daty powołania do służby. Zwrócił uwagę, że na mocy pierwotnego brzmienia ustawy emerytalnej żołnierze zawodowi, którzy rozpoczęli służbę po dniu wejścia w życie tej ustawy (1 stycznia 1999 r.), zostali włączeni do powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, natomiast uprawnienia emerytalne żołnierzy pozostających w służbie w tym dniu były określane nadal przez przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób (art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy emerytalnej w jej pierwotnym brzmieniu). Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw Dz.U. z 2003 r., poz. 1609, dalej jako nowelizacja z dnia 23 lipca 2003 r.) wprowadziła jednak do systemu emerytalnego zmiany polegające na ponownym objęciu żołnierzy zawodowych, którzy wstąpili do służby po dniu 1 stycznia 1999 r., zaopatrzeniowym systemem emerytalnym oraz wyłączeniu ich z ubezpieczeń społecznych, co stanowiło „rewizję” rozwiązania uprzednio przyjętego przez ustawodawcę. Poczynając od dnia 1 października 2003 r., wszyscy żołnierze zawodowi są zatem objęci systemem zaopatrzeniowym, bez względu na datę podjęcia służby. Wejście w życie nowelizacji z dnia 23 lipca 2003 r. doprowadziło równocześnie do zróżnicowania zasad obliczania emerytur wojskowych w odniesieniu do żołnierzy zawodowych, którzy służbę podjęli przed dniem 2 stycznia 2003 r. oraz poczynając od tego dnia. O ile bowiem ci pierwsi zachowali prawo do obliczenia wysokości emerytury wojskowej na dotychczasowych zasadach (art. 15 z uwzględnieniem art. 14 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy), o tyle dla tych drugich (tj. powołanych do służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r.) emerytura wojskowa wynosząca także 40% podstawy wymiaru za 15 lat służby wzrastała „według zasad określonych w art. 15 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a-5”, a zatem wzrost przysługującej im emerytury nie mógł już uwzględniać okresów składkowych i nieskładkowych poprzedzających służbę wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt 2-4 ustawy oraz przypadających po zwolnieniu ze służby (art. 14 ustawy).

Opisana regulacja wyraźnie wskazuje na to, że wskutek zmian dokonanych nowelizacją z dnia 23 lipca 2003 r. doszło do wprowadzenia nowego modelu obliczania emerytur wojskowych dla „nowych” żołnierzy zawodowych, powołanych do służby po dniu 1 stycznia 1999 r., przy czym zmiany te miały obowiązywać na przyszłość i ziścić się w praktyce nie wcześniej niż po dniu 31 grudnia 2013 r., gdy pierwsi powołani do służby żołnierze zawodowi osiągną minimalny 15-letni okres tej służby. Tacy żołnierze już w chwili powołania ich do służby znali swoją sytuację prawną po osiągnięciu tego stażu, tj. że wprawdzie nie będą mogli uwzględnić sobie w stażu emerytalnym mającym wpływ zwiększenie świadczenia jakiegokolwiek stażu „cywilnego”, zarówno poprzedzającego służbę, jak i uzyskanego po zwolnieniu ze służby, jednakże z drugiej strony nabędą prawo do emerytury powszechnej, jeśli zdecydują się na podleganie ubezpieczeniom społecznym i zgromadzą kapitał składkowy, który zostanie „skonsumowany” po osiągnięciu przez nich powszechnego wieku emerytalnego bez względu na długość okresu opłacania składek. Model ten jest zaś szczególnie łatwo dostrzegalny, jeśli wziąć pod uwagę kolejne zmiany dokonane przez ustawodawcę ustawą z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji... (Dz.U. z 2012 r., poz. 664, dalej jako nowelizacja z dnia 11 maja 2012 r.). Ustawa ta wprowadziła bowiem kolejną kategorię żołnierzy zawodowych powołanych do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2012 r., poświęcając jej dodany Rozdział 1a, a w nim między innymi art. 18e, w myśl którego emerytura dla (takiego) żołnierza wynosi 60% podstawy jej wymiaru za 25 lat służby wojskowej i wzrasta o 3% za każdy dalszy rok tej służby (ust. 1) i podwyższa się ją o 0,5% podstawy jej wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby na froncie w czasie wojny oraz w strefie działań wojennych (ust. 2). Co więcej, przepisy omawianego Rozdziału 1a nie nawiązują do przepisów Rozdziału 1, tworząc własne określenie służby wojskowej oraz okresów zaliczanych do tej służby. Nowelizacja z dnia 11 maja 2012 r. dodała również Rozdział 1b przewidujący prawo wyboru przez żołnierza zawodowego sposobu obliczenia przysługującej mu emerytury wojskowej. Zgodnie z zawartym w tym Rozdziale art. 18i żołnierz, który został powołany po raz pierwszy przed dniem 1 stycznia

2013 r. do zawodowej służby wojskowej lub służby kandydackiej lub innej służby uwzględnianej przy ustalaniu prawa do emerytury policyjnej, ma zaś prawo wyboru ustalenia emerytury na zasadach i w wysokości określonych w Rozdziale 1a (ust. 1), a oświadczenie o wyborze składa się do organu emerytalnego najpóźniej w dniu złożenia wniosku o ustalenie prawa do zaopatrzenia emerytalnego (ust. 2), z tym jednak zastrzeżeniem, że z mocy art. 11 ustawy zmieniającej powołany art. 18i ustawy zaopatrzeniowej wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2025 r. A zatem, systemowo regulacje zawarte w obu powołanych przepisach zrównują więc wszystkich żołnierzy zawodowych w zakresie sposobu obliczania przysługujących im emerytur bez względu na czas, w którym zostali oni powołani do służby, jednakże z uprawnienia tego żołnierze powołani wcześniej, tj. przed dniem 1 stycznia 2013 r., a więc również przed dniem 2 stycznia 1999 r., będą mogli skorzystać dopiero poczynając od dnia 1 stycznia 2025 r.

W uchwale III UZP 7/21 Sąd Najwyższy uwypuklił też, że dyferencjacja uprawnień żołnierzy w zakresie prawa do wypłaty świadczeń emerytalnych w zbiegu nie wynika wyłącznie z daty powołania ich do służby wojskowej (przed i po 1 stycznia 1999 r.) lecz z tego, że te dwie grupy żołnierzy były objęte w okresie odbywania służby różnymi systemami emerytalnymi, co data powołania ich do służby jedynie ilustruje. Okoliczność ta, polegająca na wprowadzeniu od dnia 1 stycznia 1999 r. systemu „zdefiniowanej składki” w miejsce systemu „zdefiniowanego świadczenia” i związane z tym istotne różnice w zakresie unormowania sposobu opłacania składek na powszechne ubezpieczenie społeczne przez żołnierzy powołanych do służby do dnia 1 stycznia 1999 r., jak i po tym dniu, nie jest bez znaczenia dla ustalania zakresu podmiotów, którym przysługuje równe traktowanie, ponieważ stanowi istotną cechę różniącą te podmioty. Taką cechą może być też zróżnicowanie ze względu na zachowaną w stosunku do jednej tylko grupy żołnierzy (przynajmniej potencjalną) możliwość zwiększenia emerytury wojskowej przez doliczenie do wysługi emerytalnej „stażu cywilnego”. Wówczas sytuacja prawna tych żołnierzy mogłaby być zatem oceniana co najwyżej jako podobna do żołnierzy powołanych do służby po dniu 1 stycznia 1999 r. Podobieństwo obu tych grup polegałoby natomiast wyłącznie na tym, że jedni i drudzy są żołnierzami zawodowymi, ale posiadającymi różne uprawnienia w

zakresie sposobu obliczania ich emerytur. Co więcej, trudne do pogodzenia z zasadami sprawiedliwości społecznej byłoby postawienie jednych żołnierzy powołanych do służby przed dniem 2 stycznia 1999 r. w sytuacji lepszej (a przez to nierównej) od takich samych żołnierzy, którym wzrost emerytury wojskowej z tytułu uwzględnienia samych okresów służby pozwalałby na uzyskanie tego świadczenia w wysokości tylko nieznacznie niższej niż 75% podstawy wymiaru (np. 74%).

Warto przy tym zauważyć, że dla analizy ukształtowanego w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej zbiegu świadczeń nie ma znaczenia art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, gdyż w odniesieniu do wynikającego z tego przepisu prawa do zabezpieczenia społecznego ustawodawca dysponuje dużą swobodą (zob. np. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 grudnia 2012 r., K 9/12, OTK-A 2012 Nr 11, poz. 136 czy wyrok z dnia 3 marca 2015 r., K 39/13, OTK-A 2015 Nr 3, poz. 27).

Uzupełniając wypada więc jedynie stwierdzić, że także Europejski Trybunał Praw Człowieka w decyzjach z dnia 11 grudnia 2018 r. nr 39247/12 (LEX nr 2626955) i nr 41178 (LEX nr 2627060) uznał uprawnienie państwa - strony Konwencji o ochronie prawa człowieka do samodzielnego kształtowania systemu zabezpieczenia społecznego, w tym do wprowadzenia zasady wypłaty jednego świadczenia, w myśl której świadczeniobiorcy nie można przyznać jednocześnie dwóch świadczeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2023 r., III USKP 35/22, LEX nr 3597408).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego po myśli art. 98 § 1 k.p.c.

[SOP]

[a!]